

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מבוא לשיטות מחקר איכותניות - 53304

תאריך עדכון אחרון 15-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ורד ויניצקי-סרוסי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: vered@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: פניה במייל וזום

מורי הקורס:

פרופ ורד ויניצקי-סרוסי,
גב רוני אוהד,
מר ניר תילא-כהן

תאור כללי של הקורס:

במהלך הקורס נערוך היכרות בסיסית עם המחקר האיכותני- מאפייניו, התפתחותו, הפרדיגמות המרכזיות שלו, שיטות שונות לאיסוף נתונים והאפשרויות השונות לניתוחם. בתוך כך יושם דגש על דילמות מתודולוגיות ואתיות המלוות את המחקר האיכותני. בנוסף, הקורס כולל התנסות ראשונית בעריכת מחקר עצמאי.

מטרות הקורס:

מטרות הקורס הן להציג, להבין ולדון בעיקרי המחקר האיכותני ולפתח מיומנויות בסיסיות בעריכת מחקר מסוג זה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. הכרת המאפיינים והעקרונות המרכזיים של המחקר האיכותני ומגבלותיו.
2. יכולת תכנון מערך מחקר איכותני.

דרישות נוכחות (%):

100

שיטת ההוראה בקורס: 1. הרצאות פרונטאליות ודיונים

2. תרגול בקבוצות למידה

3. הרצאות אורחת בתחומים מיוחדים

3. התנסות בעריכת מחקר עצמאי בהנחיית צוות הקורס

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. הגדרת התחום, היסטוריה, משבר הייצוג ומשבר הלגיטימציה, ביקורת ותשובות.
2. הבחנה בין אונטולוגיה, אפיסטמולוגיה ומתודולוגיה.
3. השלכת הפרדיגמות על נושאים פרקטיים
4. אתיקה במחקר
5. סוגי מחקר
6. כניסה לשדה, מתודות לאיסוף נתונים.

חומר חובה לקריאה:

Taylor, Steven J., Robert Bogdan, and Marjorie DeVault. (2015). *Introduction to qualitative research methods: A guidebook and resource*. John Wiley & Sons. Pp: 7-11.

צבר-בן יהושע. נעמה. (2001). מבוא. בתוך נעמה צבר-בן יהושע (עורכת). *מסורות וזרמים במחקר האיכותי*. לוד: כנרת זמורה ביתן (דביר). עמ' 13-20.

וייט, ויליאם פ'. (1998). התפתחותו של מחקר "חברת קרן הרחוב". בתוך משה שוקד ושלמה דשן (עורכים), *החוויה הבין-תרבותית: מקראה באנתרופולוגיה ירושלים: שוקן*. עמ' 372-357.

Goffman, Erving. (1989). "On fieldwork". *Journal of contemporary ethnography*. Vol. 18(2). Pp: 123-132.

Goode, Erich. (2002). "Sexual involvement and social research in a fat civil rights organization". *Qualitative Sociology*. Vol. 25(4). Pp: 501-534.

אריאל כנפו-נעם, "שלושה זרים זהים" – הסרט והמדע (מתוך "הארץ").

Ortner, Sherry B. (2010). "Access: Reflections on studying up in Hollywood". *Ethnography*. Vol. 11 (2). Pp: 211-233.

Boostrom, Robert. (1994). "Learning to pay attention". *Qualitative studies in education*. Vol. 7(1). Pp:51-64.

Pecheco-Vega, Raul. (2019). "Writing Field Notes and Using Them to Prompt Scholarly Writing". *International Journal of Qualitative Methods*. Vol. 18. Pp:1-2.

Gazit, Zohar. (2015). "Death is not the end: Resisting social exclusion due to suicide". *Contemporary Social Science*. Vol. 10(3). Pp: 310-322.

Hannerz, Ulf. (2003). "Being there... and there... and there! Reflections on multi-site ethnography". *Ethnography*. Vol. 4(2). Pp: 201-216.

Tavory, Iddo, and Stefan Timmermans. (2009). "Two cases of ethnography: Grounded theory and the extended case method". *Ethnography*. Vol. 10(3). Pp: 243-263.

Fine, Gary A. (1993). "Ten lies of ethnography: Moral dilemmas of field research". *Journal of contemporary ethnography*. Vol. 22(3). Pp: 267-294.

Pagis, Michal. (2010). "Producing intersubjectivity in silence: An ethnographic study of meditation practice". *Ethnography*. Vol. 11(2). Pp:309-328.

לומסקי-פדר, עדנה. (1997). "סיפורי חיים של חיילים משוחררים: יחסי הגומלין בין זיכרון אישי לזיכרון חברתי של מלחמה". תיאוריה וביקורת. גליון 11. עמ': 59-79.

הראל שלו, אילת, ודפנה-תקוע שיר. (2021). "הקשבה לסיפורים של ביטחון וחוסר ביטחון". בתוך: על ביטחון וחוסר ביטחון- הקרב הכפול של נשים לוחמות, עמ': 53-77.

Portelli, Alessandro. (2006). "What makes oral history different." In *The Oral History Reader*. Pp. 32-42.

Vinitzky-Seroussi, Vered, and Eyal Ben-Ari. (2000). "'A Knock on the Door': Managing Death in the Israeli Defense Forces". *The Sociological Quarterly*. Vol. 41(3). Pp: 391-411.

Zerubavel, Eviatar. (2021). *Generally Speaking: An Invitation to Concept-Driven Sociology*. New York: Oxford University Press. Chapters: 2-4.

אלאור, תמר. (2014). סנדלים: אנתרופולוגיה של סגנון ישראלי. תל אביב: עם עובד. עמ' 115-149.

Sharp, Gwen, and Kremer Emily. (2006). "The safety dance: Confronting harassment, intimidation, and violence in the field". *Sociological Methodology*. Vol. 36(1). Pp: 317-327.

גבתון, דן. (2001). "תיאוריה המעוגנת בשדה: משמעות תהליך ניתוח הנתונים ובניית התיאוריה במחקר איכותי". בתוך נעמה צבר-בן יהושע (עורכת). מסורות וזרמים במחקר האיכותי. לוד: כנרת זמורה ביתן (דביר). עמ': 195-227.

Samudra, Jaida Kim. (2008). "Memory in our body: Thick participation and the translation of kinesthetic experience". *American ethnologist*. Vol. 35(4). Pp: 665-681.

Meadow, Tey. "The Mess: Vulnerability as Ethnographic Practice." In *Other, Please Specify*, pp. 154-166. University of California Press, 2018.

חומר לקריאה נוספת:

גירץ, קליפורד. (1990). פרשנות של תרבויות. (תרגום: י' מייזלר). ירושלים: כתר. עמ' 15-39.

ברנשטיין, דבורה. (1983). "החלוצה בין הדוידים: מעמדן של נשים בכוח-העבודה בתקופת היישוב". מגמות. כ"ח (1). עמ' 7-19.

ברנשטיין, דבורה, ופרמן, טליה (2020). "מחיפה לברלין: בורגנות יהודית ממוגדרת בפלשתינה-א"י בתחילת המאה ה-20". עיונים. כרך 33. עמ' 150-184.

Behar, Ruth, and Mayol Humberto. *An island called home: Returning to Jewish Cuba*. Rutgers University Press, 2007. Pp: 1-35.

Vinitzky-Seroussi, Vered. (1998). *After pomp and circumstance: High school reunion as an autobiographical occasion*. Chicago: University of Chicago Press. Pp:165-179.

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 75 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
20 %
נוכחות / השתתפות בסיור 5 %

מידע נוסף / הערות:

-ניתן לפנות לעוזרות ההוראה באמצעות הדואר האלקטרוני, מיילים ייענו בין הימים א-ה תוך 48 שעות מרגע שליחתם.

-איחור בהגשת התרגיל עד שבוע מיום הגשת העבודה גורר הורדה של 10 נקודות מהציון הסופי על העבודה. מעבר לשבוע איחור לא יתקבלו עבודות.